

JESENSKI POTEP PO ZILLERTALSKIH ALPAH

TRITISOČAKA ZA KONEC TEDNA

LOJZE BUDKOVIC

Zadnji lanski jesenski dnevi, želja po obisku ledeniških gora in napovedana vremenska luknja so odločilno vplivali na to, da gremo v soboto nepreklicno na pot. Ob treh zjutraj se zbiramo, noč v Bohinju je temna kot v rogu, zvezdnato nebo potrjuje vremensko napoved.

Z rahlo zamudo zapuščamo skozi Karavanke nemirno domovino in rešujemo cestni rebus proti Ziljski dolini. Novo zgrajene ceste z dodatnimi križišči zahtevajo popolno zbranost. Jutro ujamemo v Šmohorju. Vožnja po Ziljski dolini je kljub ovinkasti in ozki cesti izredno slikovita. Karnijske Alpe se nam odkrivajo v vsej veličini. Dolina se prične polagoma odpirati in spuščati. Po nekaj serpentinah smo na glavni cesti proti meji z Italijo. Na Južno Tirolsko nas spustijo brez komplikacij.

JUTRO NA JUŽNEM TIROLSKEM

Odbrzimo mimo Innichena. Izneverimo se stoletnemu izročilu in dolžnosti Bohinjcev, ko so v preteklosti obiskovali slikoviti samostan, v katerem so urejali podložniške obveznosti. Široka cesta nas pripelje do Brunecka. Zapustimo dolino in se zapeljemo ob reki Ahr proti gorski verigi Zillertalskih Alp.

Pokrajina ponovno dobiva alpski videz. Ozke doline, strma pobočja, porasla z gozdovi in posejana s kmetijami in manjšimi naselji, pričajo o trdem življenju Tirolcev. Številne kasarne, obdane z mogočnimi obzidji, bodečo žico in stražarskimi stolpi govorijo o nenehni napetosti in strahu. Napisi in grafiti po zidovih sporočajo

Hochfeiler (3510 m): črtkano je označen normalen dostop, s polno črto bohinjska »direzissima«

nezadovoljstvo prebivalcev, ki jih je sprejela po 1. svetovni vojni pod svoje okrilje Italija. Uporni duh in ponos nista zvođenela.

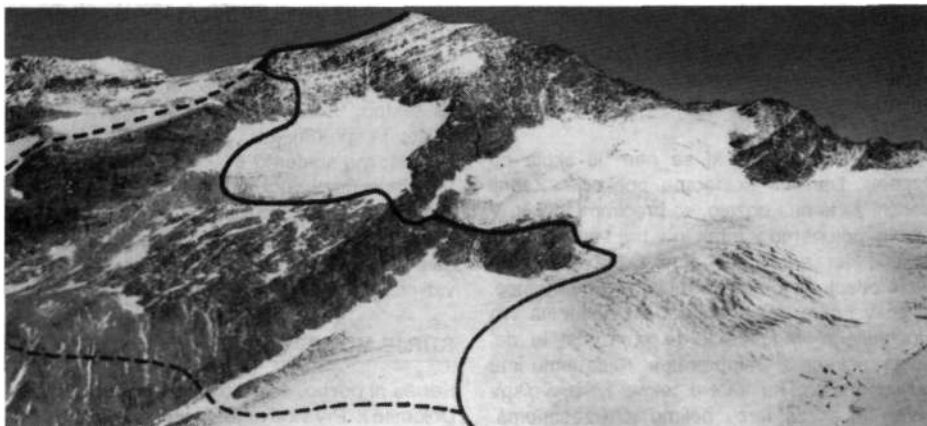
V Muhleu zavijemo v stransko dolino. Proti Lappachu nas vodi ozka asfaltna cesta. Po kilometer dolgem predoru, ki cesto varuje pred plazovi, prispemo v majhno, skromno naselje na širokem vršaju. V ozadju pa prvi tritisočaki, ovešeni z manjšimi ledeniki. Pogled, ki v človeku poveča nemir. Kratak počitek, sprehod po zaselku, obisk skromne trgovine in zaprte turistične pisarne, nezaupljivi pogledi prebivalcev in lepo jutro so bile okoliščine, da nadaljujemo vožnjo po divji gorski cesti do mogočnega umetnega jezera na planini Neves.

Na parkirišču ob jezu očarani strmimo proti GroGer Moselerju, ki z divjimi potoki iz svojih ledenikov napaja jezero. Ob jezeru še s polno močjo diha idilična planina. Obkrožajo skromen cemprinov in macesnov gozd. Spočiti in polni pričakovanj si oprtamo nahrbtnike. Pričnemo se vzpenjati po širnih gorskih pašnikih proti Edelrautenhutte. Pot se v blagih zavojih izgublja v ogromnih meliščih pod sedlom, na katerem opazimo kočjo.

V NAPAČNI GAZI

Pred kočjo na granitnih ploščah predahnemo. Stopimo v stik z oskrbnikom. Izredno je vljuden in vesel redkih obiskovalcev iz Slovenije. V jedilnici na steni opazimo karto Evrope, na kateri so označeni obiskovalci kočje. Ves v ognju nam da posebno zastavico, da jo zabodemo v prazno polje Slovenije, potem pa nam nasuje goro informacij o Hochfeilerju, kamor smo še danes namenjeni.

Z nekoliko lažjimi nahrbtniki se zakadimo proti škrbini. Nekje na višini našega Triglava nas

čaka škrbina, s katere radovedni pogledi švigajo na Hochfeiler (3510 m), pod katerimi leži mogočen ledenik Glieder. Natakemo si dereze in nadaljujemo vzpon po ledeniku. V gorečnosti pozabimo na opozorila oskrbnika o slabo vidni poti v levem boku gore in skromnih napisih na mogočnih balvanih. Podamo se v napačno gaz. Ugotovitve sicer nismo preveč veseli, a slutimo, da bomo kos »trentarskemu« dostopu na najvišji vrh Zillertalskih Alp.

Med razpokami vijugamo v podnožje stranskega ledenika. S prečanjem v levo in plezanjem v čvrstem granitu pridemo pod vršni ledenik. Nad njim je še krušljiva vršna stena. Po ledeniku se prebijamo skozi labirint razpok. Prestopimo čez zevajočo krajno počv v krušljivo steno. Zaradi hitrejšega napredovanja zaupamo svoji razsodnosti in plezamo nenavezani. Plezanje v takem svetu je prava muka - še posebej ob misli, da te spodaj čaka pogoltna krajna počv. Čudne megle na grebenu in temni oblaki v ozadju povečajo skrb.

NALEPKA SLOVENIJE NA VRHU

Čez nekaj trenutkov izza grebena privihra nevihta. Dvakrat se počeno zasveti, zagrmi in že padajo prve snežinke. Zajame nas pravi metež. Pod skromnim previsom bomo malo počili. Nevihta se oddaljuje in nekoliko premrazeni nadaljujemo plezanje. Z višino se krepi sever. Počisti greben in vrh. Po polici izstopimo iz stene v prelepo popoldne. Skupaj se že rahlo utrujeni od naporov in višine dvigamo po poprhanem grebenu proti vrhu. Janko kot preroben opravi z zadnjimi metri in se blažen prisloni ob mogočen lesen križ. S skoraj 70 leti na grbi v enem dnevu iz Bohinja na vrh Hochfeilerja! To je izredna trdoživost našega Janka, ki ga dobro poznajo vsi obiskovalci turnega smuka z Rodice.

Vrh nas pričaka v samoti z izredno panoramo. Veriga Zillertalskih Alp v popoldanskem soncu in v zastoru odhajajoče nevihte odkriva bogastvo pogledov.

Pozna popoldanska ura nas priganja v dolino. Vpis v knjigo, nalepka Slovenije na kaseti za vpisno knjigo in priprave na sestop. Vse poteka v naglici.

Sestopamo po poti, ki se nam je skrila ob vzponu. Dan se polagoma poslavlja. Zadnji sončni žarki nas božajo, ko prečimo ledenik. V škrbini potonemo v mrak in v trdi temi pridemo h koči, kjer je dokaj živahno. Oskrbnik je med našo odsotnostjo naredil reklamo za Slovence, ki so v enem dnevu prilezli od doma na vrh Hochfeilerja. Mogoče je ta prijaznost le del posla: nevede si bolj potraten. Kljub temu ima odlično pasto, na katero tekne nekaj vrčkov piva. Večer za mizo delimo z Tržačanoma,

dobrima poznavalcema Julijcev. Premalo je časa, da bi se z besedo sprehodili po vseh gorskih doživetjih.

Na skupnem ležišču zaspimo kot angelčki. Napol v spanju slišim Janka, kako brska za dobrotami po nahrbtniku. Kočo zajame nočni mir. Občasno ga moti le smrčanje in obračanje obiskovalcev.

ŠE DRUGI TRITISOČAK

Jutranje svitanje dvigne prve nadebudneže. Z nekoliko težkimi glavami pogledamo skozi okence v nov dan. Rahlo je oblačno, vendar bo vreme zdržalo. Tone se odloči za vrnitev v dolino, ker so ga ožulili čevlji. Z Jankom in Robertom pa ponovno zakoračimo v hrib. Za cilj si izberemo Hoher Weifzint (3371 m). Že včeraj nas je kot najbližji sosed Hochfeilerja vabil, ožarjen z zahajajočim soncem. Krizo po pivu prejšnjega večera prebolimo ob pogledu na mogočni Turnerkamp. Stopimo na ledenik. Obsijejo nas žarki novega jutra. Vstopimo v greben. Premagujemo granitne bloke in čudno naložene luske. Plezanje postane izpostavljenost. Janko se odloči za vrnitev. Z Robertom previdno obirava robove grebena. Prideva na vršni zasneženi greben. Ozek in poledenel naju pripelje na vrh Wei3zinta.

Razgled ponovno poplača vložen trud. Piramida Moselerja vabi, prav tako strme zajede Breitenocka. Vendar bo vse počakalo na naslednjo priložnost. Ob misli na sestop po čudno naloženem grebenu naju premami strmo ledišče proti ledeniku Glieder.

Raztezaj za raztezajem pričneva navezana previdno sestopati po črnem ledu. Strmina niti ni tako huda, kot sva pričakovala. Z mislimi sva že na ledeniku, ko se spogledava s čudno razpoko med lediščem in ledenikom. V strmlem ledu si izkopljeva odskočno polico in srečno doskočiva na ledenik.

Po širnih planjavah večnega snega in ledu prideva pod grebenom v sedlo. Pospešeno se spuščava po bočni moreni h koči. Spotoma za spomin pobereva bele kamne kremena (trenutno delajo družbo ribam v akvariju). V koči se posloviva od prijaznega oskrbnika in nadaljujemo sestop. Srečujemo veliko nedeljskih obiskovalcev in sprehajalcev. Na parkirišču ob jezeru se ponovno snidemo.

V ledeno mrzli vodi na hitro namočimo noge. Kruleče želodce nasitimo z izdatno malico. Zadovoljni pogledujemo proti mogočnemu Moselerju v upanju, da se v bližnji prihodnosti vidimo. Po strmi cesti se spustimo v dolino.

ŠTIRJE MOŽJE V AVTU

Ker še ni pozno, se odločimo za povratek prek Dolomitov. Prve nevihte zagrnejo slikovito po-

krajino. Hitimo proti domu. V dolini Tagliamenta nas ujame mrak. Pri Tolmezzu na deteljici zavijemo na napačno cesto proti Avstriji. Po desetih kilometrih spoznamo pomoto in se vrnemo. Ob vstopu na avtocesto zaradi pomanjkljivih informacij buljimo v samopostrežno napravo. Problem reši mamljiv rdeč gumb. V strahu zremo na števec za gorivo. Robert nas tolaži, da bomo gotovo prišli do Rateč, potem pa gre cesta večinoma navzdol. Nad serpentinami pri Fužinah že lažje zadihamo. Na meji nas potola-

žijo z dežurno črpalko na Jesenicah. Z zadnjimi kapljicami bencina jo le zagledamo. Kamen se dokončno odvali s srca.

Zanimiv in naporen vikend v Zillertalskih Alpah smo 21. in 22. septembra 1991 prežveli **Janko Lapajne, Robert Klančar, Tone Šest in Lojze Budkovič**. Ta gorska veriga je bila kljub mamljivim **Mlakarjevim** potopisom pravo presenečenje in jo je vredno obiskati.

LAHKO BI BILA HUMORESKA, ČE SE NE BI ZARES ZGODILO

MOJA TRETJA POT NA TRIGLAV

VESNA JEREB

Ko smo doma prvič naznanili, da bomo šli na Triglav, se je vse slišalo zelo imenitno. Triglav mi je s svojimi 2864 metri pomenil nekaj neizmerno veličastnega in dvignjenega nad vsem. In kar se mi je zdelo v tistem trenutku najpomembnejše - nisem še bila na vrhu. Zato je bila zdaj prva in prava priložnost, da to popravim. To je bilo pred sedmimi leti, ko smo oči, sestra in jaz imeli namen korakati na Triglav z Rudnega polja mimo Vodnikove kočice in Kredarice. Pa je najmlajši član naše odprave »scagal« in smo namen opustili že sredi poti na Kredarico.

Drugi napad na našega očaka je sledil tri leta kasneje. Napadali smo iz iste smeri, le da v nekoliko povečani zasedbi: oči, mami, tarnala in jaz. Delili smo se na dva tabora: bolj junaškega in bolj strahopetnega. V slednjem sta bili mami in sestra, ki sta se odločili, da se odpovesta vzponu na Triglav in raje počakata na Kredarici, medtem ko bi se midva z očijem povzpela na vrh.

Prespali smo na Kredarici, drugo jutro pa se je izkazalo, da tudi tokrat ne bom nikamor rinila, saj je imel moj vodič (oči) na nogah krvave žulje. Ni nam preostalo drugega, kot da se napotimo v dolino in pustimo velikana za naslednjič.

Potem mi nekaj časa (let!) Triglava ni hotel nihče omeniti, ker sem imela čez glavo neuspešnih »sprehodov« na to goro. Toda ko se je začela Slovenija osamosvajati, je bil kar pravi čas za ponoven vzpon.

ENERGETSKA BOMBA ZA SPODBUDO

Za ta aktualni pohod se je zbrala trojka oči, stric in jaz. Odločili smo se za neko septembrsko soboto, seveda pa je kot nalašč v petek padal dež. Kljub temu smo se v soboto navsezgodaj odpravili.

Kakorkoli že - zjutraj smo se s svojimi ogromnimi nahrbtniki zbasali v avto in se odpeljali proti Pokljuki. Čeprav je prejšnji dan deževalo, pa je bilo tam zelo živahno. Precej je bilo gobarjev, v glavnem pa sami hribovci, ki so se že navsezgodaj nalivali z žganjem in šnopsom. Tudi moja nadrejena sta hitro srknila majhno energetske bombo, da bi se potem lažje potila. Zavezali smo si čevlje, si optrali težke nahrbtnike in krenili.

Pot se je vlekla; vsaj meni se je tako zdelo. Brez klinov, brez jeklenic - prav nezanimivo! S stricem sva si pripovedovala zgodbe in šale, da je čas hitreje mineval, nekaj metrov za nama pa je z velikim trebuhom spredaj in še večjim nahrbtnikom zadaj sopihal moj oči. Vsake toliko časa se je ustavil, globoko zajel sapo, potegnil iz žepa robec in si z njim obrisal prepoten obraz. Po nekaj takih postopkih robec ni bil več primeren za brisanje, ampak le še za ožemanje.

Gozd se je vse bolj prebujal, vse več ptičev se je oglašalo s predirnim petjem in tudi topleje je postalo. Na poti je bilo mnogo planincev, kar me je presenetilo, saj vreme ni bilo kaj prida. Nekateri so se vlekli kot polži (podobno kot mi), drugi so skoraj tekli, kot bi se bali, da jim bo kdo zasedel ležišče na Kredarici. Mi smo hodili lepo počasi, da se ne bi preveč utrudili, in delali krajše počitke, med katerimi smo se osvežili z jabolki ali pa se energetske polnili s skupaj zmešanimi rozinami, lešniki, orehi, mandeljni in suhimi slivami. Mljask!

KORUZA ZA MALICO

Dobro razpoloženi smo prišli do Vodnikove kočice. Ker je bila tam gneča, smo na hitro pomalicali, spili čaj, posušili očkov robec in odšli dalje. Pot je zdaj postajala že bolj atraktivna: na eni strani sem imela steno, na drugi prepad, pred seboj pa klin. Nekaj časa sem morala biti bolj pozorna in tako je pogovor